

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20C/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121203849
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121203849.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcu S.. A. P., F.. XX.XX.XXXX, T. M. XX, XXX XX T., právne zastúpeného JUDr. Alojzom Naništom, advokátom, so sídlom Sládkovičova č. 8, 080 01 Prešov, proti žalovanej Slovenskej republike, Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.252,33 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 752,33 eura od 11.05.2021 do zaplataenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca, žalobou podanou na súde dňa 18.05.2021, uplatnil proti žalovanej nárok na zaplataenie sumy 1.752,33 eura s príslušenstvom. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že Poverený príslušník OO PZ Chminianskej Novej Vsi uznesením zo dňa 26. decembra 2017, ČVS : ORP-1676/CH-PO-2016 podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začal trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesol obvinenie S.. A. P., F.. XX.XX.XXXX, T. T., M. XX, pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v uznesení. Proti vznesenému obvineniu S.. A. P. podal dňa 17.01.2018 sťažnosť, ktorú Okresný prokurátor V Prešove uznesením zo dňa 24.01.2018 č. k. 3Pv/747/I 6/7707-44 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol, pretože táto nebola dôvodná. Prokurátor Okresnej prokuratúry v Prešove dňa 13.05.2018 podal na Okresný súd Prešov obžalobu na S.. A. P. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe. Konanie na Okresnom súde Prešov sa viedlo pod sp. zn. 6T 49/18. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 11. mája 2020 sp. zn. 6T 49//2018 uznal obžalovaného za vinného podľa obžaloby. Žalobca sa proti rozsudku odvolal. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 5. augusta 2020 č. k. 6To/28/2020-411 podľa § 321 ods. 1 písm. b, d Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por., S.. A.. P. podľa § 285 písm. c Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp. zn. 3Pv 747/16/7707-54 zo dňa 09.05.2018 pre skutok právne kvalifikovaný ako pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a Tr. zák., pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. Žalobca podaním zo dňa 12.02.2021 prostredníctvom právneho zástupcu požiadal žalovanú stranu o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15ods. 1 a § 17 ods.2 zákona č. 514/2003 Z .z. v platnom znení. Žalovaná podaním zo dňa 10.05.2021 číslo : VI/4 Gr.24/21/1000-4, doručeným právnenmu zástupcovi žalobcu dňa 10.05.2021 oznámila, že neboli

zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku žalobcu na náhradu škody uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.. Podľa žalobcu sú splnené zákonné predpoklady pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (NS SR sp. zn. 4 MCdo 15/2009, 4 Cdo 183/2009. atď.), s poukazom na § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Žalobca uzatvoril s advokátom dňa 13.04.2017 zmluvu o poskytovaní právnych služieb pri jeho obhajobe a udelil zvolenému obhajcovi splnomocnenie na jeho obhajobu. Odmena za úkony právnej služby bola v zmluve dohodnutá v súlade s §§12,14 vyhl. č. 655/2004 Z. z. t. j. tarifná odmena. Žalobcovi bola nezákonným rozhodnutím spôsobená škoda, ktorá mu vznikla zaplatením odmeny za úkony právnej služby, ktoré vykonal obhajca v trestnom konaní a ktoré vyfaktoval faktúrou vystavenou dňa 18.09.2020 na sumu 752,33 eura. Žalobca uvedenú sumu vo forme záloh zaplatil. Podľa žalobcu samotný oslobodzujúci rozsudok nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím a ktorú nie je možné uspokojiť inak, a preto žiada predbežne prerokovať aj nemajetkovú ujmu v peniazoch s poukazom na intenzitu tohto zásahu do jeho integrity, dobu jeho trvania, nepriaznivých následkov vzniknutých žiadateľovi vzhľadom na jeho postavenie v spoločnosti a jeho profesijné postavenie. Samotné trestné stíhanie žalobcovi spôsobovalo stav úzkosti, nepohody a neistoty (psychická ujma). Prehýbilo narušenie vzťahov k dcére, ktorá v konaní vedenom na Okresnom súde v Bardejove pod sp. zn.7Pc/10/2019 poukazovala na vtedy prebiehajúce trestné stíhanie vedené voči žalobcovi. Primerané zadosťučinenie je následnou kompenzáciou za už vzniknutú ujmu, ktorá má byť poskytnutá rýchlo, v zásade v peniazoch a v dostatočnej výške. Európsky súd pre ľudské práva vychádza zo silnej domnienky, že neprimeraná dĺžka konania znamená pre účastníka morálnu ujmu a žiadne dôkazy ohľadne toho nevyžaduje., pričom trestné konanie vedené proti žalobcovi trvalo takmer tri roky. Podľa žalobcu primeraná náhrada za spôsobenú nemajetkovú ujmu predstavuje sumu 1000,- eur.

2. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila. Vo vyjadrení k podanej žalobe uviedla, že uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila (napr. rozhodnutie ÚS SR - II. ÚS 163/13); v danom prípade až v súdnom konaní sa ustálil skutkový a právny stav veci, ktorý súd vyhodnotil v prospech žalobcu. Samotné uznesenie o vznesení obvinenia ani úkony prípravného trestného konania nemohli byť nezákonné, ak súd (v trestnom konaní) prijal obžalobu a to bez ohľadu na konečné rozhodnutie súdu v trestnom konaní, pričom aj v trestnom konaní vedenom na prvostupňovom súde, došlo v prvom štádiu konania k uznaniu viny zo spáchania trestného činu. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/201/2007, kde Najvyšší súd o. i. uviedol: „Niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby, i keď sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, nemožno totiž považovať za neoprávnené vtedy, keď sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde napríklad vtedy, keď zasahujúcim je orgán štátu pri plnení jeho úloh vyplývajúcich zo zákona. Dochádza tu k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby, do osobnosti ktorej sa zasahuje, dostáva do kolízie s vyšším (verejným) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť. V dôsledku toho aj podľa názoru dovolacieho súdu nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby (§ 11 Občianskeho zákonníka) sú vykonávané v medziach zákona; na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby.“ Trestné stíhanie voči žalobcovi bolo vedené legitímne. Zákonodarca pre vznesenie obvinenia nevyžaduje takú mieru istoty, ktorú vyžaduje pre postavenie obvineného pred súd a už vôbec nie takú mieru istoty, ktorú vyžaduje pre uznanie viny obžalovaného súdom. Presvedčenie o dôvodnosti podozrenia nie je týmto totožné s presvedčením o vine, a preto k vzneseniu obvinenia stačí dostatočne zdôvodnená pravdepodobnosť, že určitá osoba spáchala trestný čin. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. V predmetnej trestnej veci je vzhľadom na skutkové okolnosti zrejmé, že zásady trestného konania boli dodržané, zistené okolnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný trestný čin a že na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou, pričom preukázanie viny obžalovanému je až vecou dokazovania pred súdom. Uznesenie o vznesení obvinenia podľa platného práva nepredpokladá istotu, že sa skutok stal, že je trestným činom s istotou, že ho skutočne spáchal podozrivý. Uznesenie o vznesení obvinenia preto nie je nezákonným len z dôvodu, že sa nepotvrdila v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu. Vo vzťahu

k žalobcom žiadanej nemajetkovej ujmy a jej výške uviedla, že túto, a to nie len jej výšku ale samotnú podstatu nepovažuje za odôvodnenú a preukázanú objektívnymi skutočnosťami.

3. Žalobca v replike poukázal na ustálenú judikatúru, ktorá vyslovila právny názor, že súd rozhodujúci o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím nie je oprávnený sám posudzovať zákonnosť tohto rozhodnutia, ako rozhodnutia vydaného v inom konaní, ale je s poukazom na § 193 CSP viazaný zrušujúcim alebo meniacim rozhodnutím (napr. uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 15.09.2005, sp. zn. 25Cdo 40/2005, rozsudok NS ČR zo dňa 30.08.2012, sp. zn. 29Cdo 2778/2010, rozsudok NS ČR zo dňa 24.07.2013, sp. zn. 30Cdo 443/2013). Prieskum zákonnosti je možný iba v rámci inštančného prieskumu odvolacím či dovolacím súdom a za podmienok stanovených zákonom o Ústavnom súde (rozsudok NS ČR zo dňa 24.07.2013, sp. zn. 30Cdo 443/2013). Viazanosť súdu zrušujúcim rozhodnutím vyplýva zo samotného znenia § 6 ods. 1 veta druhá zákona č. 514/2003 Z. z.. Citovaný rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/201/2007 sa nevzťahuje na posudzovanú vec. V danom prípade žalobca uplatnil žalobou dva nároky samostatne a to nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom dovolací súd posudzoval otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv jednotlivca z pohľadu nemajetkovej ujmy (§11 až §13 Obč. zák.). Súdna prax dospela k záveru, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia obvinenia pre nezákonnosť. Štát zodpovedá za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má zásadne právo na náhradu škody spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, t. j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). V tejto súvislosti preto platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela súdna prax k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania (uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/I 83/2009 zo dňa 30.11.2009 alebo sp. zn. 4MCdo/I 5/2009 zo dňa 18.08.2010). Obdobne aj právo osoby trestne stíhanej na základe nezákonného uznesenia orgánov činných v trestnom konaní na náhradu škody spôsobenej takýmto nezákonným rozhodnutím je svojou povahou právom ústavnoprávnym. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania), je však potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 590/08 zo 17. júna 2008 a sp. zn. IV. ÚS 642/05 z 28. augusta 2007). Je iste právom a povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti vyšetrovaním podozrení zo spáchania trestnej činnosti a jednotlivec je povinný v určenom rozsahu znášať obmedzenia z toho vyplývajúce, avšak pokiaľ orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k takto stíhanej osobe o postup porušujúci jej základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky

úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005).

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

5. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ Prešov zo dňa 26. decembra 2017, ČVS : ORP-1676/CH-PO-2016, bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v uznesení.

6. Proti vyššie uvedenému uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorú Okresný prokurátor V Prešove zamietol, pretože táto nebola dôvodná.

7. Prokurátor Okresnej prokuratúry v Prešove dňa 13.05.2018 podal na Okresný súd Prešov obžalobu na S.. A. P. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

8. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 11. mája 2020, sp. zn. 6T 49//2018, uznal obžalovaného za vinného podľa obžaloby. Žalobca sa proti rozsudku odvolal. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 5. augusta 2020, č. k. 6To/28/2020-411 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por., S.. A.. P. H. § 285 písm.c) Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp. zn. 3Pv 747/16/7707-54 zo dňa 09.05.2018 pre skutok právne kvalifikovaný ako pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a / Tr. zák , pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

9. Žalobca uzatvoril dňa 13.04.2017 zmluvu o poskytovaní právnych služieb, predmetom ktorej bola obhajoba v jeho trestnej veci a udelil zvolenému obhajcovi splnomocnenie na svoju obhajobu.

10. Žalobca pred podaním žaloby požiadal žalovanú, zastúpenú generálnou prokuratúrou SR, o náhradu škody v rámci predbežného prerokovania nároku podľa zákona č. 514/2003 Z.z., a to písomným podaním zo dňa 12.02.2021. Nárok na náhradu škody žalobca špecifikoval ako náhradu trov obhajoby v sume 752,33 eura a nemajetkovú ujmu vo výške 1.000,- eur. .

11. Generálna prokuratúra SR, listom zo dňa 10.05.2021, žiadosť žalobcu o náhradu škody odmietla.

12. Z prehľadu platieb a detailov pohybu vyplýva, že žalobca vyplatil svojmu obhajcovi sumu 900,- eur.

13. Obhajca žalobcu vykonal nasledovné úkony:

- 20.02.2018 - Prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom - 67,- eur + 9,21 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. a) vyhl. č. 655/04 Z.z.- 63,58 eura
- 02.05.2018 - Oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania - 67,- eur + 9,21 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- 26.11.2018 - Obhajoba na hlavnom pojednávaní - 67,- eur + 9,21 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- 06.03.2019 - Obhajoba na hlavnom pojednávaní - 2x 69,91 eura + 9,80 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- 17.06.2019 - Obhajoba na hlavnom pojednávaní - 69,91 eura + 9,80 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- 09.10.2019 - Obhajoba na hlavnom pojednávaní - 69,91 eura + 9,80 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- 13.01.2020 - Obhajoba na hlavnom pojednávaní bez prejednávania veci - 17,88 eura + 10,62 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) v spojení s § 14 ods. 5 písm. b) vyhl. č. 655/04 Z.z.

- 11.05.2020 - Obhajoba na hlavnom pojednávaní - 71,50 eura + 10,62 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. a); § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- 05.08.2020 - Obhajoba na verejnom zasadnutí o odvolaní - 71,50 eura + 10,62 eura rež. paušál; § 12 ods. 3 písm. c) a § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/04 Z.z.
- Náhrada za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhl. č. 655/04 Z.z. - Prešov - Chminianska Nová Ves dňa 02.05.2018 - 1 začatá polhodina vo výške 15,35 eura + náhrada za použitie motorového vozidla - 6,57 eura.
Spolu 752,33 eura.

14. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že trpel nespavosťou, nemohol sa sústrediť, jeho manželka o ňom rozširovala, že sa voči nemu vedie trestné stíhanie. Dcéra o ňom v konaní 7Pc/10/2019 povedala, že napadol mamku. Reakcia jeho zamestnávateľa na trestné stíhanie bola chladná, ak by bol odsúdený tak by prišiel o zamestnanie.

15. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

16. Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

17. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu⁴) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

18. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

19. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

20. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

21. Podľa § 16 ods. 1,4 zákona č. 514/2003 Z. z., Zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil. Ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo

uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

22. Podľa § 17 ods. 1,2,3,4 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.8a)

23. Podľa § 25 zákona č. 514/2003 Z. z., ak § 26 neustanovuje inak, právne vzťahy vrátane predbežného prerokovania nároku podľa tohto zákona sa spravujú Občianskym zákonníkom.

24. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

25. Podľa § 3 ods.1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

26. Vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

27. Z vykonaného dokazovania súd zistil skutkový stav zhodný s tým, ako ho v podanej žalobe uviedol žalobca. Genéza trestného konania, ktoré bolo vedené proti žalobcovi bola v konaní nesporná.

28. Žalobca si podanou žalobou uplatnil proti žalovanej nárok na náhradu škody z právneho dôvodu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní. Zodpovednosť štátu za škodu, ktorá vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia v trestnom konaní je svojou povahou občianskoprávny vzťah. Vyššie citovaný zákon o zodpovednosti za škodu je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym, a preto ak tento špeciálny zákon nemá vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom. Nárok na náhradu škody je potrebné vždy vopred prerokovať, a ak predbežné prerokovanie nevedie k uspokojeniu nároku, poškodený má právo obrátiť sa so svojim nárokom na súd. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu je objektívnou zodpovednosťou /bez ohľadu na zavinenie/, ktorej sa nie je množné zbaviť, a ktorá je založená na súčasnom splnení troch podmienok, a to porušenie právnej povinnosti /nezákonnosť/, vznik škody a príčinná súvislosť medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom škody.

29. Predmetom konania bol nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, pričom súd vychádzal z predpokladu, že ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, čo sa prejavilo buď zastavením trestného stíhania, postúpením veci na prejednanie priestupku alebo oslobodením obvineného spod obžaloby, má to rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Akceptácia názoru, že zodpovednosť štátu za škodu by bola daná iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť, by bola výkladom formalistickým, reštriktívnym a ústavne nekonformným, nakoľko už samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať vznik majetkovej škody. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia

30. Žalovaná zastúpená Generálnou prokuratúrou SR je pasívne legitimovaná v spore podľa § 4 ods. 1 zákona, pretože predmetná škoda bola spôsobená v trestnom konaní a je v príčinnej súvislosti

s uznesením Okresného riaditeľstva PZ Prešov zo dňa 26. decembra 2017, ČVS : ORP-1676/CH-PO-2016, ktorým bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák..

31. Uznesenie o vznesení obvinenia je uznesením predbežnej povahy, reflektuje na dosiahnutý zákonom predvídaný stupeň pravdepodobnosti spáchania trestného činu určitou osobou. Uvedené rozhodnutie je rozhodnutím, ktoré výrazne zasahuje do súkromného, pracovného a spoločenského života obvineného, preto obvinený musí mať nárok na náhradu materiálnej ujmy spôsobenej mu trestným stíhaním, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu. Nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia sa odvodzuje zo skutočnosti, že obvinenie nebolo preukázané, aj keď samotné uznesenie o vznesení obvinenia mohlo byť z hľadiska trestného konania aktom zákonným.

32. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi /fyzickej osobe/, bola nahradená. Systematickým a logickým /extenzívnym/ výkladom je nevyhnutné dospieť k záveru, že rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie obvinenia pre nezákonnosť, ak k nemu došlo preto, že predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným sa nepotvrdil. Pri takomto výsledku trestného stíhania je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že teda nemalo byť proti nemu vznesené obvinenie. Neposudzuje sa pritom správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, rozhodujúci je výsledok trestného stíhania. Nie je namieste lipnúť na formálnom zrušení /zмене/ tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne. Reštriktívny výklad zákona by bol v rozpore so zmyslom a účelom tohto právneho predpisu a v rozpore so všeobecným princípom spravodlivosti.

33. Škoda, ktorá vznikla žalobcovi spočíva vo vzniku trov obhajoby v trestnom konaní po vznesení obvinenia. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca uzatvoril dňa 13.04.2017 zmluvu o poskytovaní právnych služieb, predmetom ktorej bola obhajoba v jeho trestnej veci a udelil zvolenému obhajcovi splnomocnenie na svoju obhajobu, obhajca žalobcu úkony v trestnom konaní vykonal, tieto boli vyčíslené v súlade s advokátskou tarifou, pričom žalovaná jednotlivé úkony nespochybnila, a preto súd vychádzal z ich nespornosti. Žalobca svojmu obhajcovi za vykonané úkony riadne zaplatil. Žalobcovi by nevznikli náklady na trovy obhajoby, pokiaľ by proti nemu nebolo vznesené obvinenie. Vzniknutá škoda je teda v priamej príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia voči žalobcovi. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 752,33 eura.

34. Súd mal za preukázané, že žalobca splnil zákonom požadovanú podmienku a pred podaním žaloby požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku žiadosťou a dňa 10.05.2021 bolo žalobcovi doručené upovedomenie, že uplatnený nárok nebude uspokojený. Nasledujúci deň sa žalovaná dostala do omeškania, a preto súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 752,33 eura od 11.05.2021 do zaplatenia.

35. Žalobca okrem náhrady škody požadoval aj nemajetkovú ujmu vo výške 1.000,- eur.

36. Ako vyplýva z ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z. z., priznanie nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy pri konštatovaní porušenia práva (nezákonného rozhodnutia / nesprávneho úradného postupu), ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného, pričom zásah tejto intenzity musí žalobca preukázať. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. Jej výšku určuje súd úvahou s prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy, vychádzajúc predovšetkým z kritérií uvedených v ust. § 17 ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z.

37. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že u žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením len konštatovanie porušenia práva, pretože došlo k závažnému následkom v jeho živote. Bolo preukázané, že trestné stíhanie malo negatívny dopad na žalobcu, ktorý trpel nespavosťou, nemohol sa sústrediť, jeho manželka o ňom rozširovala, že sa voči nemu vedie trestne stíhanie. Zhoršil sa jeho vzťah s dcérou, čo vyplynulo jednak z výsluchu žalobcu a taktiež z rozsudku 7Pc/10/2019, podľa ktorého jeho dcéra poukazovala na prebiehajúce trestné konanie. Súd vzal do úvahy dĺžku trestného konania (viac ako 2 a pol roka), povahu trestnej veci (ublíženie na zdraví bývalej manželke) a skutočnosť, že už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej

povesti. Na strane druhej, súd prihliadol na skutočnosť, že počas trestného stíhania osobná sloboda žalobcu nebola obmedzená.

38. Zhodnotiac každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo svojej vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo za konania najavo vrátane toho, čo uviedli strany sporu (§ 191 CSP), posudzujúc predovšetkým povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a zásah trestného stíhania psychického stavu žalobcu a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, súd ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 500,- eur, a preto v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

39. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol úspešný v časti náhrady škody v celom rozsahu a v časti nemajetkovej ujmy výška priznaného nároku závisela výlučne na posúdení súdu. Preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom pri vyčíslení sa bude pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu vychádzať z priznanej sumy.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).